

KUSTPOSTEN

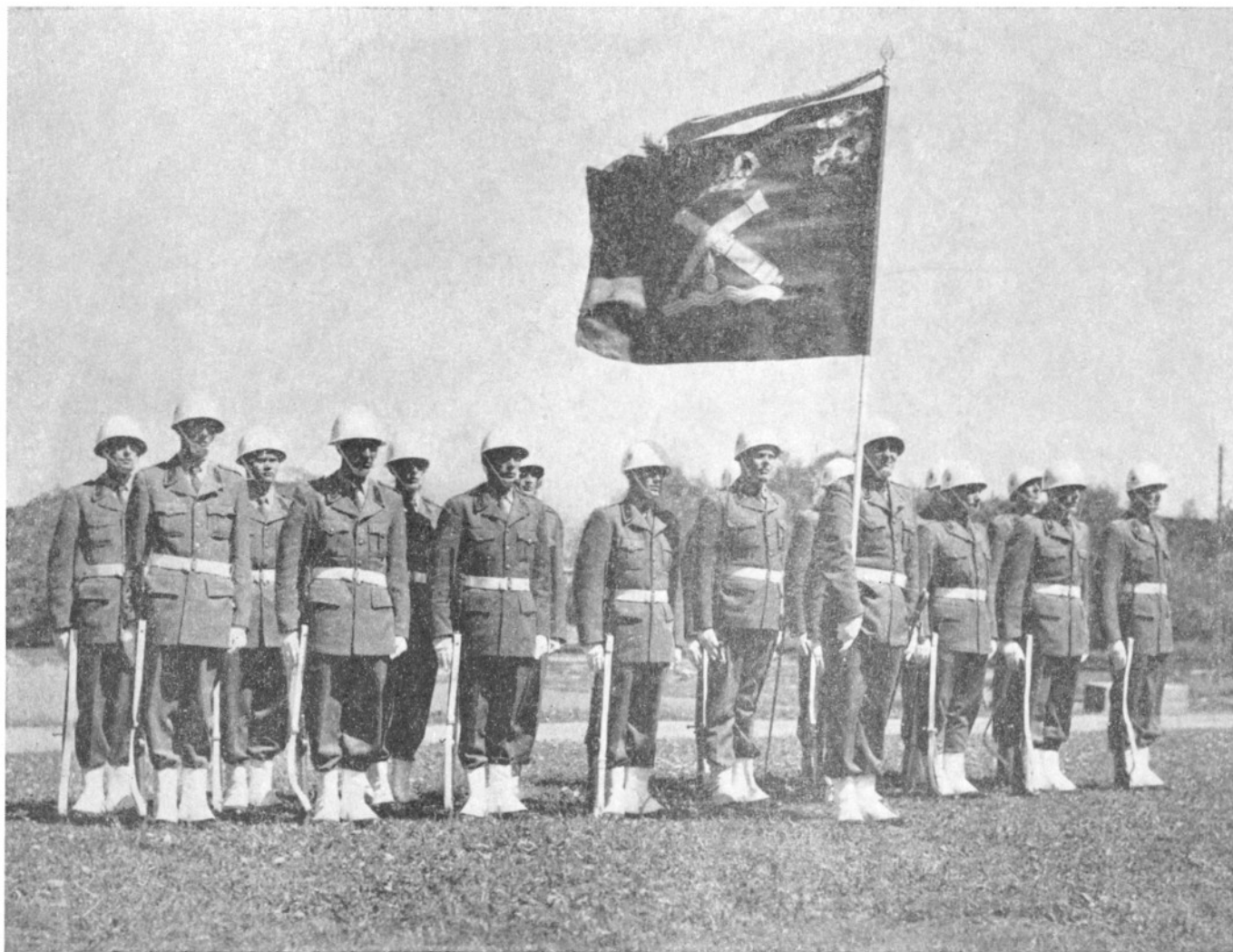
KUSTARTILLERISTEN

Organ för Kustartilleriets Kamratförening
i Göteborg

1936

Jubileumsnummer

1956

Olja över haven

Över 300 oceantankers stävar dagligen i BP:s tjänst fram över haven. Det är med en av världens största flottor som The British Petroleum Company garanterar oljedistributionen. — Till Skandinavien i norr lika väl som till Australien i söder kommer BP:s oljeprodukter i en aldrig sinande ström.

SVENSKA BP OLJEAKTIEBOLAG

BP-skölden är symbolen för The British Petroleum Company's världsvida organisation.

Till Kamratföreningens medlemmar.

Tjugo år har gått sedan vår förening stiftades. Detta vill vi under högtidliga och kamratliga former erinra oss, då vi söndagen den 2. september samlas till 20-årsjubileum.

Föreningen bildades under en tid som var fylld av oro inför händelser utomlands, vilkas hotfullhet började inses allt tydligare. Kustartilleriet i Göteborg hade i stort sett varit avvecklat sedan tio år, även om Älvsborgs fästning fanns kvar i materialreserv och vårdades av en liten skara kustartillerister. Det var naturligt att många av dem, som under 1900-talets första decennier hade verkat vid Göteborgs kustartilleri och där lärt känna varandra som goda kamrater i militärtjänstens samhörighet, ville sluta sig samman inom en förening, som skulle utgöra en länk mellan yngre och äldre kustartillerister, såväl fast anställda som värnpliktiga, som skulle vårda kustartilleriets och Älvsborgs fästnings traditioner och som skulle befordra ett gott kamratskap.

Av föreningens stiftare finns ännu 41 medlemmar kvar, vilka föreningen i år med den nyinstiftade veterannålen kommer att tacka för tjugoårigt medlemskap. Antalet aktiva medlemmar är nu omkring 250 med födelseår mellan 1876 och 1934. Intresset och verksamheten inom föreningen tyder på att det ändamål, för vilket föreningen stiftades, alltjämt kan hålla medlemmarna samman och även förmår tillföra kamratföreningen nya medlemmar. Vi kan således fira vårt 20-årsjubileum med tillförsikt inför framtiden och i medvetandet, att föreningen har ett ändamål, som är värt att slå vakt om.

Ett mangrant deltagande vid föreningens sammankomster är en förutsättning för att föreningen skall kunna framgångsrikt fylla sin uppgift. Då i dagarna kallelse utgått till medlemmarna att samlas till 20-årsjubileet söndagen den 2. september, hoppas därför styrelsen, att kallelsen skall finna gensvar hos

Överste S. Haglund

så många kamrater som möjligt, så att det blir välfyllda led bakom föreningsfanan den dagen. Programmet för jubileet återfinnes på annan plats i detta tidningsnummer.

Hjärtligt välkomna i kamratkretsen den 2. september.

Sven Haglund
Ordförande

Föreningens 20-årsjubileum.

Kustartilleriets kamratförening i Göteborg avhåller sitt 20-årsjubileum söndagen den 2/9 1956 enligt följande program:

Samling sker vid marketenteriet inom Kungl. Älvsborgs kustartilleriregementes kasernområde vid Käringberget, där musikkåren spelar från kl 12.30. Samlingen skall vara avslutad senast kl 13.00, då platserna skola vara intagna i marketenteriet.

- Kl 13.00 Ordföranden, överste S. Haglund hälsar välkommen
- Kl 13.00—13.30 Kaffedrickning
- Kl 13.30 Uppställning
- Kl 13.40—13.50 Marsch till KA 4 hamn

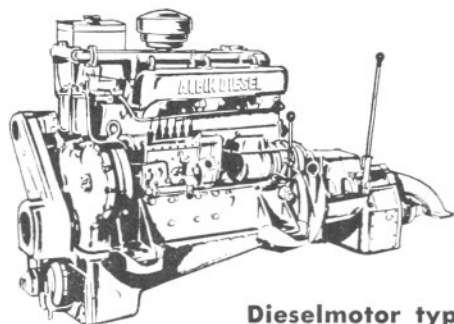
- Kl 13.55—14.10 Båtfärd till Nya Elfsborg
- Kl 14.15—15.30 Högtidlighet på Nya Elfsborg med fanparad korum anförande utdelning av veterannålar militärmusik
- Kl 15.45—17.45 Båtfärd i skärgården
- Kl 18.00 Jubileumsmiddag på Långedrag's restaurant.

Styrelsen uttalar den förhoppningen att så många som möjligt av Kamraterna kommer till samlingen på KA 4 och sedan deltar i jubileumshögtidligheterna. Anmäl Dig nu! Tel. 29 20 80, ank. 114 el. 185.

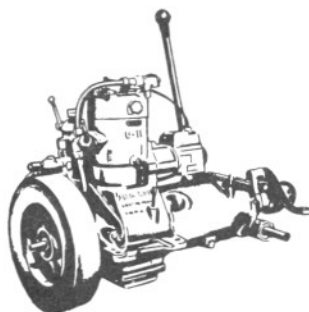
ALBIN motor

Förgasaremotorer 5-100 hk

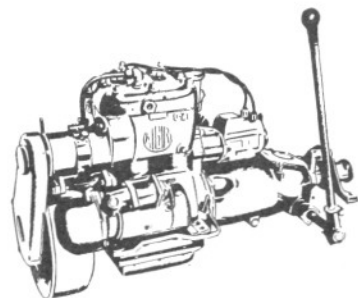
Dieselmotorer 50-140 hk

Dieselmotor typ G-61
140 hk

Jungman typ 0-11
5 hk

Kadett typ 0-21
10 hk

ALBIN-motorn är lättskött, bränslesnål och driftsäker - egenskaper som ställer den i särklass och som gjort den populär bland såväl nöjesbåtägare som fiskare, lotsar och andra yrkesmän, som i sin dagliga gärning är beroende av en pålitlig och slitstark motor.

Kontakta

ALBIN MOTOR

KRISTINEHAMN TEL. 15000 VÄXEL

Helsingborgs Varfs AB

HÄLSINGBORG

Kustartilleriets kamratförening i Göteborg - 20 år

Om tillblivelsen av kustartilleriets kamratförening i Göteborg kan jag icke orda. Föreningen var redan ett faktum — ett mycket glädjande sådant — då jag 1941 fick börja min verksamhet i Göteborg, först som kommandant i Älvsborgs fästning och sedan som chef för Göteborgs kustartilleriförsvar och Kungl. Älvsborgs kustartilleriregemente. Från beredskapsåren under det sista världskriget minns jag tacksamt och med glädje den stora anslutningen till kamratmötena, som kanske befordrades i någon mån genom det allmänna intresset för vårt militära försvar, som av förklarliga skäl var ett kännemärke för tiden och som kanske också accentuerades av att vårt kustartilleri i Göteborg stod under utbyggnad. Det var alltigenom en glädjefylld och kamratlig samling mestadels omkring upplevelser i det förgångna men förvisso också omkring dagens händelser och frågor. Föreningen vill i sin mån vara en bärare av en levande tradition, som vill åt framtiden bevara det livsdugliga och goda i det som varit.

Kustartilleriets kamratförening i Göteborg har spritt mycken glädje bland många gamla kustartillerister. Den har också ökat samhörighetskänslan och sammanhållningen mellan personalen i aktiv tjänst, reservpersonalen och de värnpliktiga, som fått sin utbildning vid kustartilleriet. Den har därvid genom och även inom den aktiva tjänsten befrämjat stärkandet av en samarbetsanda som lämnar möjligheten öppen till den enskildes initiativ och fria insats inom helhetens samlande ram.

Ur samlingen i kamratföreningen omkring det framfarna och dess minnen växer sig stark en solidaritet omkring det egna förbandet, som även i sitt intresse sträcker sig över dagen till framtiden. För

Generalmajor R. Kolmodin

vapnet är detta av en betydelse, som knappast kan överskattas eftersom kamratföreningens medlemmar alltid ha nått och alltjämt nå långt ut i det civila livet. En livskraftig kustartilleriets kamratförening kommer på sådant sätt också vapnet till stor nytta. Den blir inom sitt område en oundgänglig del av kustartilleriets totala gemenskap.

Kustartilleriets kamratförening i Göteborg har förvisso under de gångna 20 åren verkat på ett riktigt sätt såsom ett band mellan det gångna och det som kommer, mellan hemort och förband. Må den tillväxa och blomstra till glädje för alla dessa medlemmar och till gagn för vårt vapen.

Kamratföreningens styrelse:

Ordförande:	Överste S. E. Haglund
1. v. ordf.:	Överste Å. Wockatz
2. v. ordf.:	Övermask, A. Hawborn
Sekreterare:	Flaggjunkare B. Berglund
Skattmästare:	Förvaltare C. Svanberg
Klubbmästare:	Assistent H. Andréasson
Ledamöter utan särskild funktion:	Maskinmästare C. A. Hofving
Styrelse- suppleanter:	Vaktmästare O. Boberg
Redaktör:	Herr A. Jansson
	Lokförare P. O. Callermo
	Major G. Karlberg

Föreningsnålen

bör varje medlem ha fästad vid sitt rockuppslag. Den är ett tecken, som visar att Du tillhör en militär förening där inga gradskillnader finnes, en förening för det goda kamratskapet. Nålen kostar bara 1:50 och fås hos skattmästaren. Köp den nu!

SUPERTYFON[®]

— en effektiv signalapparat för
**tidsignalering
och alarm**

Tusentals anläggningar av detta slag är redan i bruk vid svenska industrier.

Kraftigt ljud

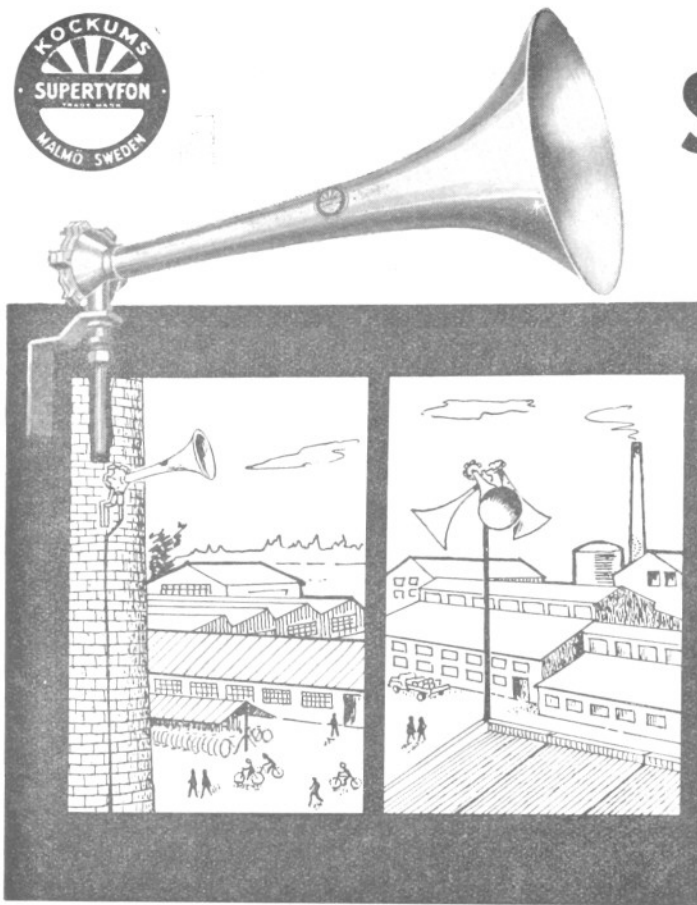
Minimal luftförbrukning

Oberoende av elström

Manövreras för hand eller elektriskt

Begär prospekt nr 481

KOCKUMS
MEKANISKA VERKSTADS AB
MALMÖ
GRUNDAT 1840

ROYAL

electric

elektrifierar skrivarbetet och skriver mer på kortare tid —
en skrivmaskin med morgondagens möjligheter inbyggda.
Lättläst och välskrivet — det är självskrivet på ROYAL ELECTRIC

ADDO

försäljningskontor över hela landet

Norska hälsningar

T. Ulleberg

Det er underlig å tenke på at en gang var "erkefienden" for oss nordmenn dere svensker! Våre festningsverker og hele vår militærstrategi hadde klar front mot Sverige. Men heldigvis hersker en klokere makt enn vi mennesker over utviklingen og således har skjebnen — ödet — latt det gå slik at bitter strid mann mot mann er blitt till en fredelig dyst med fredelige midler. Logisk kunne det naturligvis ikke være anderledes. Hvorfor skulde to kulturfolk av samme livsform slite seg ut i krig? Nei, det fandtes heldigvis adskillig mer som bandt dem sammen enn som skilte dem og det bestemte da begge lands vei fremover, side om side. En gang i midten av 1800-tallet steg det frem en skjønn dröm som het Skandinavismen. Det var nasjonalromantikkenes menn som skapte den, men den fikk ikke tilstrekkelig basis i praksis og døde litt etter litt hen. Den er heldigvis vekket til live igjen på andre solidere premisser for nå heter den Nordisk Samarbeid — og den möter vi overalt, statslig, økonomisk og kulturellt.

Men den samme skjebne har villet det så at Sverige og Norge er gått hver sin vei i det militærpolitiske. Skulde dette kanskje bety at soldatforeningsbevegelsen også måtte skille lag? Nei, langt fra. For hva opplever vi der? Jo det selvfølgelig at soldater er soldater hvor gamle de enn er og hvor de enn bor. Og i den gaten er det nok ikke snakk om forskjell.

Jeg har hatt den store glede å oppleve svenske soldatkamerater ved mange anledninger og det er lett å konstatere felleskapet. Og her er jeg vel ved kjernen av mine små betraktninger. Soldathumöret (og -humoren), de lystige beretninger og minner kjenner ingen landegrenser. Og den som har opplevet en kameratsammenkomst med svenske kystartillerister lengter alltid tilbake.

I höst feirer Kustartilleriets Kamratforening sin 20-årsdag og den kan gjøre det i stolt bevissthet om at 20 års virksomhet har gitt den en sterk posisjon både innad og utad. Vi i Ö. K. F. har 3 ganger fått være

(forts. på sid. 9)

Peder H. Berg

Den som har hatt glede å være med i den Nordiske Soldatforeningsrörelsen gjennom de nå svundne 10 år, har ingen vansker med å finne fram en mengde gode og lyse minner — minner som har gitt livet gode og varige verdier.

Det samarbeide som ble innledet med våpenbrødre i Kustartilleriets Kamratforening, Göteborg er en av de verdier vi setter meget höit.

De mange sammenkomster i Sverige og Norge, ja la oss nevne noen — f. eks. Fredriksten — Oslo — Göteborg — Tanums Hede m. fl. har vært möter hvor nordiske brødre fra samme våpen — har kommet sammen for å dyrke broderskapet og bekrefte det sanne vannskap. De som har fått anledning til å være med på disse våpenbrodermöter kan bevidne at det er dage med uforglemmelige minner.

Sammen med våre danske kamerater har vi knyttet et fast nordisk samarbeid som har blitt et lykkelig valg for oss alle tre. Det er vår faste overbevisning at dette tre-kant samarbeide vil före fram til den rette forståelse av samholdet og soldatens plikter — også etter at de har trådt ut av de aktives rekker.

Kystartilleriets Soldatforening, Oslo, har ved samarbeidet med Kustartilleriets Kamratforening, Göteborg, og Kungliga Älvsborgs Kustartilleriregemente hatt den store ære og glede gjentagne gange å ha fremragende officerer fra Kustartilleriet som våre gjester og foredragsholdere.

Vi er forvisset om at de forhandlinger, möter og foredragsaftener vi hittil har hatt oss imellem — alltid vil virke givende, og anspore oss til å löfte i flokk — til gagn for våre foreninger, våre folk og fedreland og dermed også for forsvaret av Norden.

Da vår broderforening i Göteborg i år kan feire sitt 20 års Jubileum, vil jeg på vegne av våpenbrødre i Oslo, få lov til å sende en hilsen med vår hjerte-

(forts. på sid. 9)

Ett beredskapsminne från Västkusten

Andra världskrigets utbrott 1939 med överfallet mot Polen framtvängde omfattande beredskapsåtgärder i vårt land. I hög grad gällde dessa kustartilleriet, som av naturliga skäl haft och har stor betydelse i vårt lands kufförsvaret. — Mer än en "gammal" kustartillerist erinrar sig den dova stämningen dagarna före krigsutbrottet. — Världskriget ett faktum, permittenter återkallas, inkallelser, snabbutryckning av rörliga batterier mot Skåne. Men horisonten mörknade inte bara i söder utan även österut och efter urladdningen mot Finland måste KA skärpa bittet även på denna front.

uppsatta, lätta KA-batterier. Det var inte utan att fänrikshjärtat klappade raskare och det pirrade i maggropen vid tanken på att man snart skulle stå som batterichef tätt intill världshändelsernas centrum. Skulle man kanske få praktisk användning av den nyligen genomgångna skjutkursen . . . ?

Förberedelserna gick med fart och en solig april-dag tågar 300 kustartillerister genom Stockholms gator mot Centralen för vidarebefordran västerut. Det är sannerligen ingen paradmarsch — någon musikkår går inte i läten — men det ligger en viss tyngd och beslutsamhet i stegen där truppen mar-

Carlstens fästning

Västkusten syntes ligga på läsidan men natten mellan den 8 och 9 april 1940 förändrade sig det strategiska läget totalt. Då drabbades Danmark och Norge av tyska blixtanfall och hotet mot vårt eget land blev överhängande.

Man kan föreställa sig vad det nya läget innebar för det 1939 uppsatta Älvsborgs kustartilleridetachment. Den långa frånvaron av ett KA-truppförband i fred på Västkusten gick icke att gottgöra på den korta tid som nu stod till buds, hur mycket anslag som än ställdes till förfogande. Flottan fick bidra med kanoner, övriga KA-truppförband med folk. Sandsäckar fick ersätta armerad betong.

De militära dispositioner, som blev en följd av den 9 april, kom bl. a. att beröra KA 1 och där inte minst de unga män, som dagen innan mottagit sina första officersgaloner. De nybakade fänrikarna -- däribland författaren -- höll bäst på att pröva sina röstresurser på årets värnpliktiga, då ordern kom. — De nyinryckta rekryterna skulle omedelbart hemförlovas. Större delen av instruktionspersonalen och 300 nyinkallade beredskapare skulle i största hast

omförflyttas till västkusten för att bemanna sex ny skcherar fram.

Så sätter militärtåget i gång. Vid stationer och broar står det poster och här och var pekar smäckta automatkanoner vakande mot skyn. På ett ställe snabbutspis vi av vänliga lottor. Tåget rullar vidare och mörkret börjar falla. Plötsligt kommer order om att alla fönster skall avskärmas. Vi närmar oss mörklägningszonen, som då gällde för Västverige. Utdelning av handvapenammunicions sätts igång, 60 skott per man. Vi vill inte enbart vara hänvisade till bajonetterna om kriget redan är ett faktum, när vi kommer till Göteborg.

Tåget stannar med ett ryck — Göteborgs centrala 300 kustartillerister tumlar ur med sin packning och ställer upp på den becmörka perrongen. De olidliga battericheferna försöker hålla kännning med sin personal. Nummer och namn ropas upp och entoniga röster svarar i mörkret. En kraftig stämning i mörkret påkallar lystring, vi får våra order och i rekylrerade spårvagnar går färden ut till Nya Varvet. I kvarteringen ordnas i gymnastiksalarna och andra disp

ndia lokaier. Sönnen är kanske litet orolig grått och natten för de ”gröna” battericheferna. Morgondagen är ett enda stort frågetecken.

Tidigt nästa morgon får vi i tur och ordning våra uppgifter på kommandantexpeditionen. ”Fänriken — chef för batteri XY vid Marstrand. Till förfogande för transport en trälare vid kajen här nere. Två lätta pjäser med ammunition ombord. Batteriet skall stå här (kryss i fältkartan). Kvittera ut ett förskott på 1.500 kronor i kassan. Det är ingen tid att förlora. Lycka till fänriken!”—

Ja, så lät det ungefär. Tankarna surrade i huvudet på fänriken. Kanonerna ombord på trälaren?? Så vaknade ett minne från den nyss avslutade sjökrigsskolan. ”Major, jag anhåller att få batteri XY:s stridsbok.” ”Batteriets stridsbok? Någon sådan har vi inte. Batteriet fastställdes för några da’r se’n.”

Snart står chefen för batteri XY framför sin trupp och orienterar om uppgiften. Marstrand framkallar en liten ljusning i anletsdragen. Nu gäller det att utrusta, men några listor finns inte att gå efter.

— ”Korpralen med dessa mannar, kvitterar ut i förrådet trassel, blånor, ficklampsbatterier, telefoner, signalblanketter, telefonkabel, tält, toalettpapper, spritlampor, tändstickor, spadar, taggtråd Ja, man kände sig nästan som en militär Robinson Crusoe, som av försyren skänkts några timmars förberedelse före sin övistelse. Det finns emellertid inte lång tid till förfogande att tänka efter vad som behövs, och snart dunkar trälaren i väg med batteribemanning, kanoner, trassel, tändstickor.

Och det blev skymning andra dagen. Framför vår trälares trubbiga förstäv höjer sig silhuetten av Carlstens fästning mot den rodnande aftonhimlen. Vi lägger till vid stadskajen, personalen ställes upp, poster avdelas. Trots mörkret kan man se, att mycket folk är i rörelse. De skockar sig snart vid trälaren och tittar tysta på de båda kanonerna, som ligger ordentligt upplagda på däck. Men huvudstyrkan sätter sig i marsch genom det mörklagda Marstrand med kurs mot — Stadshotellet. Där har nämligen de militära myndigheterna ordnat utspisning för det nyanlända batteriet. I den ombonade matsalen på ”Statt” närmar sig humöret snabbt toppunkten bland pojkar. Vitklädda uppässare ilar fram med assietter och rätter av olika slag och behandlar oss som en välkommen början till den väntade turistinvasionen. Med milt våld lyckas batterichefen hindra silverbrickor med spetsiga glas att bjudas omkring. Vi hade ju inte kommit som sommargäster till Marstrand

Att det ännu inte var sommar får man sannerligen erfara nästa morgon. Den kalla havsvinden far tju-tande mellan de låga trähusen och snöflingorna piskar i ansiktet, när batterichefen och hans ”stab” med fältkartans hjälp letar sig fram till batteri XY:s batteriplats. Klippor upp och klippor ner, snöfyllda skrevor och isiga hållar — till slut är vi framme. Här skall det vara, men inga anordningar kan upptäckas. Äntligen ett spår! Några stumpar formvirke, ett par tomma cementsäckar och så hittar vi en liten betongplatta och så en till. En ring av gängade järnbultar talar om att vi nu står vid batteri XY:s pjäs-platser.

Utifrån Pater Noster vråker sig havet grått och tungt mot de blågrå västkustklipporna. Vad som nu försiggår där bortom diset det vet man inte, men ortsbefolkningen i Marstrand kan berätta en hel del om dagarna kring den 9 april. Från den gamla fästningen Carlsten har eldfenomen iakttagits, skottlossning och dova detonationer, tyska trupptransportfartyg har setts sjunka med stäven i vädret. Drunknade sjömän och soldater i gröna Wehrmachtuniformer har flutit upp längs Bohusländska kusten. Befolkningen har sett kriget på ganska nära håll.

Men nu är det inte tid för några funderingar. Här gäller det att få upp kanonerna och det kvickt. Nu börjar en intensiv period. Det blir ingen lätt sak att få i land de tunga grejorna från trälaren med de primitiva hjälpmedel, som står till förfogande. Ortsbefolkningen är till god hjälp. Klippstranden blir vår urlastningskaj. Lördagen och söndagen går spår-löst förbi men rätt som det är, står kanonerna anskjutna och eldberedda på sina platser i skydd av sandsäckar, signalförbindelse är etablerad. Den svenska igelkotten har fått ytterligare en tagg att sticka med.

Först nu kan batteri XY:s personal andas ut en smula, men mycket är ogjort. Skyddsrum skall anordnas, taggtrådshinder dras, kommandoplats och pjäsvärn byggas, en barack skall ersätta tältförläggningen och inte minst viktigast — batteripersonalen måste övas. — Dagarna går och valborgsmässoafton kommer. Just den dagen får vi vår första erfarenhet av den allvarliga neutralitetsuppgiften, fast kanske inte på det sätt vi tänkt oss.

Batteripersonalen arbetar på skyddsrummen. Plötsligt ropar posten — ”Flygplan riktning sju”. Batterichefen blåser den anbefallda signalen i visselpipan. Pojkarna släpper litet sävligt verktygen och tar sina laddade gevär. Jaså, övning igen, kunde man läsa i deras ansikten. Lutad mot kommandoplatsens sandsäcksbröstvärn följer batterichefen med kikanen den svarta punkten, som hastigt växer. Den kommer utifrån havet rätt emot oss, höjden är väl 400. Med en gång framträder två svarta kors på de väldiga vingarnas undersida. ”Skjut — det är en tysk!”, är det kommandoord, som batterichefen får ur sig och batteri XY:s luftvärn öppnar omedelbart eld. Dvs de tjugo disponibla mannarna tömmer med sina gevär M/96 så snabbt det går magasinen mot den annalkande Dornierbombaren, allt enligt dåvarande bestämmelser i handvapensskjutinstruktionen (HSI).

Vad det nu beror på, girar planet 90° styrbord vid beskjutningen och styr söderut längs kusten. En ”silljagare” (bevakningsbåt) i Marstrand öppnar eld med sin kulspruta, längre bort urskiljs 40:ors karakteristiska dunkande och litet senare hörs den dovre skottlossningen från tyngre pjäser. Svenska neutralitetsvakten har trätt i funktion.

Hur det gick för bombplanet fick vi inte reda på. Men på batteri XY är det nästan omöjligt att få personalen att återgå till arbetet. Pojkarna går bara och kramar sitt gevär och skär bildligt talat tänder. Nu väntar man på nästa plan. De krigiska känslorna tar överhand över de vårliga denna valborgsmässo-

(fortsättning på sid. 9)

tradition som förpliktar

Finspongsverken är ett gammalt företag med tradition som förpliktar. Under årens lopp har verket utvecklats till våra dagars högmoderna industri. De gamla byggnaderna från 1705 ger en effektiv inramning åt det senaste tillskottet — det nya aluminiumvalsverket.

Aluminium är i dag Finspongsverkens specialitet. Produktionen uppgår till ca 11.000 ton pr år i form av olika hel- och halvfabrikat, som används på de mest skilda områden inom svenskt näringsliv.

AB SVENSKA METALLVERKE I

FINSPONGSVERKEN

Finspong, tel. namnanrop
Huvudkontor: Västerås, tel. 371 20

Jag minns . . .

Ombedd att skriva några rader om glimtar från tider som varit vid detachementet i Göteborg, vill jag då först meddela att jag kom till Nya varvet som detachementschef år 1929. Detachementet var inte stort. En officer, några underofficerare och ett 10-tal man med vilkas hjälp fästningens omfattande artillerimateriel och minmateriel skulle skötas och vidmakthållas. Det var egendomliga förhållanden. En hel fästning utan bemanning under det att flottans depå hade talrik bemanning utan fartygsmateriel.

Samtidigt som Kustartillerikåren genom 1926 års riksdagsbeslut indrogs och Älvsborgs fästning lades i materialreserv ankom till fästningen ett luftvärnsbatteri, tillkommet genom medel från en gammal fond. Nämnda batteri var förvarat i ett av de s.k. kolskjulen. Då jag kom till fästningen hade sålunda nämnda batteri stått där i 4 år.

Vid denna tid blev frågan om Göteborgs försvar mot luftanfall aktuell. Fästningens i materialreserv befintliga batteri var det enda, som fanns i

Göteborg. Det fanns emellertid ingen bemanning, ingen eldledningsmateriel och ingen ammunition. Från KA 2 i Karlskrona erhöles så småningom eldledningsmateriel och ammunition, men bemanning fanns ej. Från Göta artilleriregemente gjordes framstötter att få batteriet överflyttat dit, men detta lät sig ej göras då donationsmedlen föreskrev att medlen skulle användas till förstärkning av Älvsborgs fästning.

Då kom bemanningsfrågan att lösas så att landstormsmän skulle utbildas för att kunna bemanna batteriet. Byggmästare Tell var en av de drivande krafterna och Major Hamilton i Göteborgs fasta försvar en annan. En reservfänrik på kustartilleriet, utbildad vid luftvärnet, och som bodde i Göteborg erhöles som instruktör och så kom det hela i gång.

Nu var tiden inne för kamratföreningens tillkomst.

Jag får nu till slut gratulera Kamratföreningen till jubileet och tillönska Föreningen all framgång och livskraft för framtiden.

(ETT BEREDSKAPSMINNE . . . forts. fr. sid. 7)

afton. Det slumpar sig så att chefen för Västkustens marindistrikt kommer på inspektion några timmar senare. Var förvissad om, käre läsare, att tillfället begagnades för att begära luftvärn för batteri XY. Det nyss inträffade är tillräcklig motivering.

Ja, detta var några glimtar från den spänningsmättade tid, våren 1940, då västkusten på en enda natt förvandlades från Lä- till Lovartssida. Sådana snabba kantringar kan fö inträffa även i ett eventuellt kommande krigsläge. Visst brast det här och där en hel del, men den goda viljan var det inget fel på. Av befolkningen på platsen mottogs denna förstärkning av kustförsvaret med märkbar tacksamhet. Marstrandbornas förtroende för dessa lätta kanoners prestationsförmåga kände knappast några gränser. När batterichefen en gång stod i begrepp att avresa från Marstrand för tjänsteuppdrag i Göteborg, stultade det fram en gammal fiskargubbe sägande: "Lyttnanten åker väl inte ifrån oss med sina kanoner?" Fänriken tog snart den orolige västkustbon ur hans villfarelse och denne vaggade iväg i den fasta förvissningen, att då var det ingen fara längre, att tysken skulle komma och ta hans Marstrand.

(NORSKA HÄLSNINGAR . . . forts. fr. sid. 5)

T. Ulleberg

sammen med dere ved større anledninger og vi minnes hver gang med glede. Selv har jeg i 8 år kunnet glede meg over kontakten, ikke minst gjennom karer som Calle Hofving, Alex. Hawborn og oberstene Callerström og Wockatz.

Det er min forenings og mitt personlige ønske at det "nordiske samarbeid" med Kustartilleriets Kamratförening som vi har hatt, må få fortsette og bli stadig sterkere fordi vi høyakter den ånd som preger foreningen, de menn som har båret den frem og den stolte tradisjon den har i arv fra sitt regiment KA 4. Vi sender foreningen, dens styre og hvert medlem våre hilsener ved jubileet.

Kameratslig håndslag.

Tormod Ulleberg

Peder H. Berg

ligste gratulasjon og samtidigt rette en takk til dere alle for godt samarbeide og kameratskap og i takken ligger troen på at vi også i de år som kommer skal kunne samles om de oppgaver som ligger foran oss.

Gjennom våpenbroderskapet og troen og kjærligheten til våre land skal

"LYSET FRA NORDEN IKKE BLI EN TOM FRASE, MEN EN LEVENDE REALITET."

Peder H. Berg

GÖTEBORGS KUSTARTILLERI.

Kustartilleriets kamratförening i Göteborg har enligt sina stadgar till uppgift bl a att vårda kustartilleriets och Älvsborgs fästnings traditioner. Då föreningen nu fyller 20 år, må vi därför ånyo erinra oss tillblivelsen av Älvsborgs fästning och Göteborgs kustartilleri samt några betydelsefulla data från utvecklingen under 1900-talet.

År 1660 beslöts att den gamla fästningen Elfsborgs slott skulle rivas. Följande år överfördes namnet Elfsborg till den befästning som då höll på att anläggas ute vid Kyrkogårdsholmen.

Nya Elfsborg, kastellet på ön i Göta älvs mynning, skulle i över 200 år förbli en utpost i Göteborgs försvar mot anfall från sjösidan. Under häftiga strider den 21.—24. juli 1719 hindrade Nya Elfsborg och dess tappra besättning under Johan Lillies befäl en stark dansk eskader under Tordenskiold att framtränga mot Göteborg, varigenom det allvarligaste hot, som kanske någonsin riktats mot staden, avvärdades. Nya Elfsborg upphörde år 1869 att räknas till rikets fästningar men står alltjämt med sina rena linjer som ett vackert minnesmärke från gångna tider.

Nya Elfsborg

År 1904 gavs namnet Älvsborgs fästning åt den nya kustfästning vid Göta älvs mynning, vars starkaste befästningsanläggning, Oscar II:s fort, redan 1899 påbörjats på Västerberget. Fästningen, vars uppgift i likhet med tidigare fästningars var att trygga såväl Göteborgs stad och hamn som flottans repli-punkt därstädes mot anfall från sjösidan, var 1907 bestyckad med nya artilleripjäser, som efter dåtida förhållanden var mycket effektiva.

Då år 1902 ett kustartilleri upprättades, avsett för bemanning av rikets kustfästningar, beslöts att ett detachment ur Karlskrona kustartilleriregemente benämnt Älvsborgs kustartilleridetachment, skulle vara förlagt i Göteborg. De befintliga anläggningarna vid Nya Varvet ställdes till kustartilleriets disposition.

Därmed hade Göteborgs kustartilleri börjat sin tillvaro, vilken sedan fortlöpt utan avbrott. Men under årens gång har inträffat många och stora förändringar.

Älvsborgs fästning, påbörjad 1899 och färdigbyggd i modernt skick 1907, förlades i materialreserv 1926. Inför det hotfulla utrikespolitiska läget sattes fästningen i försvarstillstånd hösten 1939. Då hade redan försvarslinjen börjat flyttas från älvmyningen till skärgårdens yttre öar.

År 1942 övergick Älvsborgs fästning i nuvarande Göteborgs kustartilleriförsvar, som därigenom, med sina befästningar, batterier och minspärningar i Göteborgs skärgård, övertog den traditionsrika försvarsuppgiften vid "rikets port mot väster".

Älvsborgs kustartilleridetachment (KA 2 Ä) blev Kungl. Älvsborgs kustartillerikår (KA 3) den 1/1 1915. Vid den stora "regementsdöden" 1926 blev kåren indragen och från den 1/11 1926 fram till 1939 utgjordes Göteborgs kustartilleri endast av en mindre avdelning från KA 2 i Karlskrona, som hade till uppgift att hålla krutet torrt och rosten borta från kanonerna och minorna i Älvsborgs fästning.

I augusti 1939 blev det emellertid slut på den påtvingade törnrosasömnen och från den 30/8 var Älvsborgs kustartilleridetachment (KA 4) uppsatt inom Älvsborgs fästning. Allteftersom krigshotet ökade, växte och stabiliserades organisationen och den 1/10 1942 var vårt nuvarande Kungl. Älvsborgs kustartilleriregemente (KA 4), tillhörande Göteborgs kustartilleriförsvar, en realitet.

För regementet färdigställdes ett nytt kasernetablissemment vid Käringberget under åren 1944—1948.

Den aktiva personalstyrkan vid Göteborgs kustartilleri har varierat kraftigt under åren, vilket framgår av följande exempel:

År	Regements-officerare	Kompani-officerare	Under-officerare	Fast anställt manskap
1902	—	1	3	28
1912	1	7	14	138
1915	1	8	19	123
1920	1	9	41	103
1926	—	1	4	—
1945	6	47	89	412
1956	8	43	117	75 ¹

Antalet värnpliktiga, som erhållit sin militärutbildning vid kustartilleriet i Göteborg, uppgår till många tusenden.

(forts. på sid. 20)

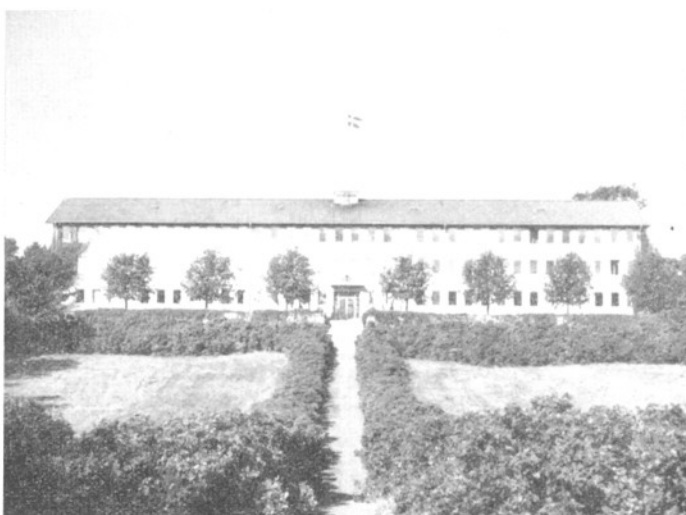
Kustartilleriets kanslibus på Nya Varvet vid seklets början

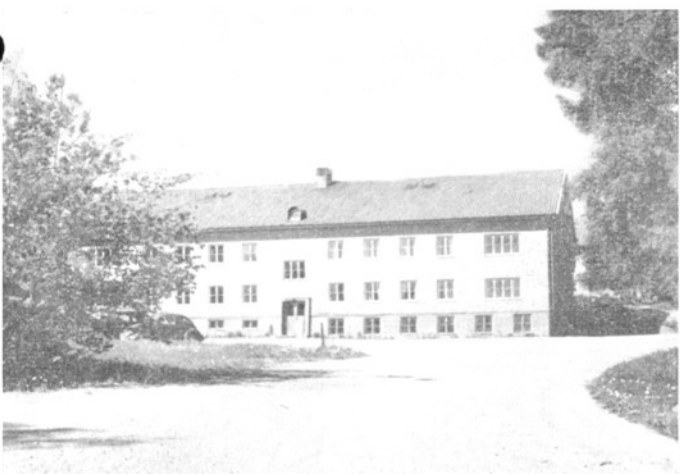
Oscar II fastställer platsen för Oscar II:s fort

Älvsborgs kustartillerikårs officerskår 1919

Kustartilleriets kanslibus vid Käringberget, färdigbyggt 1944

Modern kasern vid KA 4

Älvsborgs kustartilleriregemente uppställt till parad vid regementets firande av kustartilleriets 50-årsjubileum 1952

Personal

i

K A 4

nya organisation

S. Haglund
Chef för Göteborgs Kustartilleriförsvär
Chef för Kungl. Älvsborgs Kustartilleriregemente

H. Jeanson
Utbildningschef

G. Karlberg
Regementsstabschef

G. Dahlgren
Regementsadjutant

B-F. Sjöberg
Personlofficer

I. Krappe
Utbildningsofficer

B. Dellming
Expuoff Avd A

N. Ekelund
Rättsvårdsuoff

E. Fransson
Personalregistrator

S. Karlsson
Expuoff Avd P

S. Hansson
Expuoff Avd U

B. Björnsson
Ch Spärrbat

S. Elmén
Batadj

S. Ibsén
Expuoff

A. Palmgren
Ch 1. batt

L. Torstensson
Ch 2. batt

N.-E. Nilsson
Ch 3. batt

E. Herrlin
Expuoff

N. Jansson
Battfurir

B. Lindberg
Expuoff

D. Brandt
Battfurir

I. Elstring
Expuoff

K. Karlsson
Battfurir

K.-G. Kahnlund
Ch RadarS

B. Stjernfelt
Ch BefälS

K. Verner
Utboff

H. Johansson
Expuoff

K. Johansson
Skolfurir

S. Olby
Urboff

I. Holgersson
Expuoff

T. Lindgren
Skolfurir

B. Kleist
Skolfurir

O. Hansson
Ch 2. muldiv

R. Engdahl
Ch Kaskomp

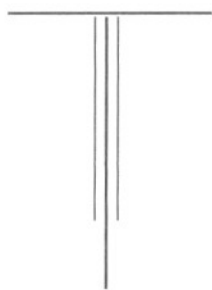
E. Gustrin
Ch Instruktörs

Svenskt

kustartilleri

av idag

Små målytor, pansar och granit ökar vår möjlighet att överleva ett atomvapenfall.

Då KA 4 kamratförening efter 20 års gagnar verksamhet nu i höst firar jubileum, torde detta, med vetskap om den vitalitet som kännetecknar jubilarerna, icke endast ske med ett kontemplativt betraktande av framfarna dar utan främst med blicken riktad framåt för nya krafttag, kamratföreningen och därmed kustartilleriet och det svenska försvaret till frömma.

Det kan därför finnas skäl att i detta sammanhang lägga fram några synpunkter på hur utvecklingen av det svenska kustartilleriet kan komma att te sig under de närmaste åren.

Av utrymmesskäl kommer kustartilleriets inpassning i försvarsorganisationen icke att beröras.

Roboten torde i en framtid komma att helt eller delvis ersätta det svåra artilleriet. Fördelarna därvid äro främst ökad skottvidd, stor stridsdel och därmed stor verkan i målet samt om målangivnings- och målsökningsanordningarna kunna åstadkomma det man hoppas av dem, ökad precision. Att tillkomsten av verkligt långskjutande förband ställer ökade och troligen delvis svårtillfredsställda krav på underrättelse- och stridsledningstjänst samt lägesbestämningssätt är en följdverkan, som måste accepteras. När robotförband komma att tillföras kustartilleriets krigsorganisation är dolt av sekretessens dim-

slöjor, men så mycket är dock klart, att redan 1950—1951 organiserades vid kustartilleriet övningsförband för robotskjutning.

Det medelsvåra och lätta artilleriet förblir med all säkerhet för lång tid framåt alltjämt kustartilleriets huvudvapen. Vid strid inom de avstånd det här kan bli fråga om — upptill 20 à 30 km — har man svårt att tänka sig att det allmålsvapen, som den moderna kustartillerikanonen är, lämpad såväl mot land- och sjömål och om man så vill även luftmål, skulle kunna helt detroniseras av robotvapen, som sina många finesser till trots ännu så länge dock icke kunna lösa alla de uppgifter, som kanonen kan. Som ett komplement för medverkan i vissa speciella uppgifter kan man dock tänka sig robotvapen vid sidan av det konventionella medelsvåra och lätta artilleriet.

Nå, hur skall då detta artilleri se ut för att försvara sin plats? Ja, därom tvista nog de lärde en hel del. Om man ställt denna fråga för 10 år sedan, hade svaret säkerligen blivit en hänförd beskrivning av allsköns tekniska anordningar, som gett en perfekt arbetande automatisk kanon med mycket hög eldhastighet — om automatiken fungerat och man haft råd att anskaffa härligheten. I reservationen mot den

(forts. på sid. 16)

ERIKSBERGS

MEK. VERKST. AB. GÖTEBORG

65 år i speditionens tjänst

En tredjedel av landets export och import går över Göteborgs hamn. Det är stora kvantiteter av detta gods från våra bruk och andra storföretag, som tryggt och ekonomiskt når bestämmelseorten genom Axel H. Ågrens spedition.

AXEL H. ÅGREN A/B
SPEDITIONSAVDELNINGEN

GETINGE

MEKANISKA VERKSTADS AB

GETINGE

tekniskt fulländade kanonen ligger också fördelen i dess motsats, den enkla, robusta pjäsen, vilken kan göras mera funktions säker och relativt billig både i anskaffning och underhåll. Svagheten är en lägre eldhastighet per eldrör i förhållande till automatkanonen och därmed behov av ett större antal eldrör per batteri vid krav på samma eldkraft. En betydande fördel med den billigare kanonen är att det fortifikatoriska skyddet blir enklare och billigare, främst beroende därpå att automatiken kräver så mycket elkraft med omfattande kraftverksanläggningar och skyddsrum för dessa. Det som till slut kanske kommer att fälla utslaget till den enklare kanonkonstruktionens fördel torde vara atombombhotet. Om man t. ex. för försvar av ett inlopp har råd att investera ett visst belopp och därvid kan lösa uppgiften antingen med ett automatbatteri eller två "vanliga" batterier, så grupperade att en och samma atomexplosion endast kan slå ut det ena, väljer man alldeles säkert detta senare alternativ.

Undervattensförvaret, för kustartilleriets del tidigare främst representerat av ett rätt konventionellt minförsvar i hamnar och inlopp, har genom en alltmera avancerad anfallstaktik, stödd av allsköns vapen och transportmedel kommit att framstå såsom alltmera betydelsefullt. I ett framtida krig kommer med all säkerhet den submarina krigföringen att föras i en omfattning och med resurser, som väl nu svårigen kan helt överblickas, men ett är alldeles säkert och det är, att försvar av inlopp, skärgårdar och basområden för sjöstridskrafter samt i- och urlastningsställen för handelstrafiken härigenom kommer att bli ytterligare komplicerat och försvårat.

De tekniska hjälpmedlen, särskilt inom teleteknikens område ha genomgått och stå alltjämt mitt i en storartad utveckling. På snart sagt alla krigsteknikens områden ha dessa hjälpmedel sin givna plats. Inom vissa områden ha de helt enkelt revolutionerat tillvaron. Denna utveckling finns det varken möjlighet eller anledning att hejda. Ett stort crux står dock i vägen för denna tekniks segermarsch och det är behovet av **skolade tekniker** för att hålla hjulen igång. Problemet är emellertid ensartat både för det civila och militära Sverige och torde väl utgöra ett av det moderna samhällets största problem och pockar därför i alldeles särskild grad på statsmakternas lösning.

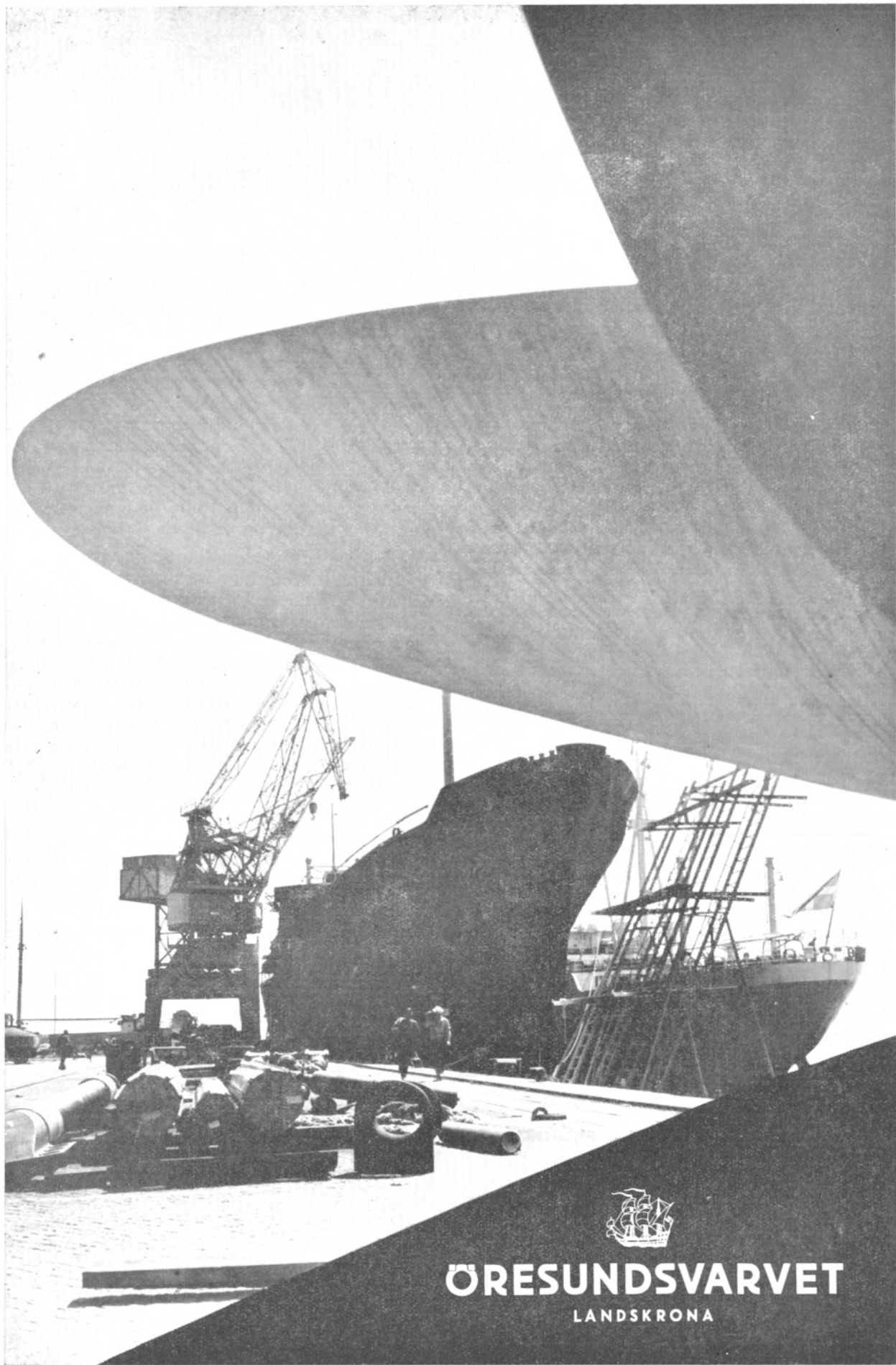
Den enormt ökade effekten av anfallsvapen, främst atombomben, ställer mycket stora krav på skydd. Av alla de lösningar som härvid äro tänkbara är det bara en som under inga förhållanden får accepteras och det är önsketänkandet att atombomben på grund av sin kostbarhet eller annat skäl inte kommer att sättas in mot kustartilleribefästningar. Vem vågar lova någonting härom om 10—20 år? Tidigare har pekats på att taktik och vapentechnik genom utspridning av batterierna på sitt sätt kan medverka till att minska verkan av varje fälld bomb, men skyddet måste främst åstadkommas genom ändamålsenliga befästningar. Arbetet härpå ligger utanför kustartilleriet. Det torde inte vara överord

att påstå att det forskningsarbete, som inom detta gebit bedrivits i Kungl. Fortifikationsförvaltningens regi, gjort Sverige till ett föregångsland. För kustartilleriets del är detta så mycket angenämare att konstatera, som vårt vapen väl alltjämt är fortifikationsens största arbetsgivare, då det gäller kvalificerade befästningsarbeten. Gott skydd liksom varje annan kvalitetsprodukt kostar pengar och att atomskydd kostar alldeles särskilt mycket kan knappast vara en hemlighet. Detta liksom möjligheterna att få erforderliga arbetstillstånd samt sättet för kostnadernas gäldande kan f n göra det svårt att alltid nå det alla parter efterstävade målet.

Tidigare har framhållits att främst den submarina anfallstaktiken väsentligen utvecklats. Ett annat område där en motsvarande utveckling kan skönjas och som mera påtagligt berör även den enskilde kustartilleristen är direktanfallet mot våra anläggningar. Här finns sannerligen ingenting kvar att önska beträffande variationsrikedom. Med alla slags transportmedel förs anfallaren fram, från alla håll kan han komma, ibland kanske en ensam man, nästa gång en operation i divisionsförband. Endast en sak varierar inte. Den anfallare som kommer, är en fruktansvärd motståndare, vältrimmad, specialutbildad för sitt uppdrag, utrustad med de yppersta strids- och hjälpmedel och väl medveten om att ett lyckosamt genomfört uppdrag är den bästa livförsäkringen på en dålig risk. Även en i närförsvar aldrig så väl utbildad batteribemannning, stridande från förberedda ställningar kan i längden hålla en sådan motståndare stången, om han ostört får vistas utanför den anläggning han avser betvinga. Tung eld från försvararens granatkastare och artilleri gör uppdraget svårare att lösa, men först om fienden utsätts för anfall av förband, lika skickliga och välutrustade som han själv och dessutom stridande på hemmaplan, kan man hoppas på slutlig framgång. Kustartilleriets under uppsättning varande jägarförband beräknas bli sådana förband. De ersätter inga arméförband, de skola endast tillföra kustartilleriförsvaret det komplement, som krävs för att få sitta kvar i eget bo.

Och så till slut några ord om kustartilleristen. Kamratföreningens medlemmar torde vara väl medvetna om från sin tjänstgöring vid vapnet, att den mångskiftande tjänsten både kräver kunnande och vilja. Ingen teknik i världen kan undanskymma det kravet. Snarare är det väl så, att den tekniska utvecklingen ställer större krav på individens skicklighet vid handhavandet av det egna stridsmedlet liksom större psykisk motståndskraft att genomlida fiendeanfallet. Snabbheten i stridsutvecklingen samt mångsidigheten av och kraften i insatta vapen och därmed de svårreparabla följderna av felaktigt vidtagna dispositioner fordrar en noggrann förberedelse av förbandens insatser och ett riktigt ledanden av striden.

Den nya utbildningsorganisationen vid kustartilleriet, som från och med året tillämpas, synes kunna skapa goda garantier för att utbildningen av såväl den enskilde kustartilleristen som även förbanden blir sådan, att de med heder kunna skilja sig från sina uppgifter.

ÖRESUNDSVARVET

LANDSKRONA

Några minnesbilder från gamla KA 3

Undertecknad blev kommenderad till Älvsborgs Kustartilleridetachment, när detta utökades med ett minkompani 1911. Befälspersonalen utgjordes av överstelöjtnant Sam Bolling som chef, kapten Posse som adjutant, kapten Rosenberg som chef för artillerikompaniet och kapten G. Lindberg som chef för minkompaniet, fyra subalterner och ett 10-tal underofficerare, en läkare och en intendent.

Samtlig personal var förlagd på Nya Varvet. Ett kompani i den nyuppbyggda västligaste längan och ett kompani i den nödortfärdigt ombyggda östligaste längan av det gamla Centralfängelset. Matinrättning var nyuppförd på kaserngården. En liten gymnastiksal var anordnad i östra längan, skollokalerna hade man till en början i detachmentets första kasern "Hiertas hus". Överstelöjtnant Bolling, som även var kommandant i Älvsborgs fästning, hade tjänstebostad i nuvarande marindistriktschefsbostället, två kaptener och subalterner hade tjänstebostäder i Ankarhuset, där även officersmässen var inrymd. Intendenten och doktorn bodde i norra delen av östra träkasernen "nr 8", underofficerarna i västra träkasernen "nr 6" och i en tredjedel av södra träkasernen "nr 5". Greve Posse hade fått hyra pastorsbostället (nuvarande varvschefsbostället).

Nya Varvet hade egen församling med egen förvaltning (kr 2:10 per bevillningskrona), egen skola i södra kasern med bostad för lärarna. Underofficersmässen var anordnad i ett mindre hus på samma plats som den nuvarande. Marketenteriet hade med gåvomedel från Konung Oscar II ordnats i en låg träbyggnad invid kasernen. Övriga småbyggnader voro bebodda av civila personer.

Nya Varvet var på den tiden en verklig idyll. Där saknades emellertid vattenledning och elljus, så det gick åt många arbetstimmar till vattenförsörjning och lampputsning. För köket och kasernerna kom en vattenbåt från staden en gång i veckan, men familjerna fingo hämta vatten i de fåtaliga brunnarna. Under den varma sommaren 1912 sinade dessa, varför man fick köra ut vatten i tunnor till familjerna. Provianten kom från staden med dagbåten som även gick ut till O II fort och Älvsborgsön.

Så kom första världskriget. Jag hade varit på högskolor 1912—14 och var återbördad till Karlskrona, men mobiliserad som artilleribefälhavareadjutant i Älvsborgs fästning fick jag nu hux flux ge mig iväg till Nya Varvet. Det var en mycket bråd tid men överstelöjtnant Bolling var hela tiden lugn och behärskad och därför gick mobiliseringen utmärkt. För en fältstark infanteribataljon anordnades bivacker på nuvarande idrottsplatsen å Nya Varvet och på

förhyrd mark vid Eckran nedanför nuvarande KA 3 kanslihus. Vid vinterns inbrott hemförlovades 1 kompanier och de övriga 2 inkvarterades i de två fängelsehusen på ömse sidor om kanslihuset, fyra män i varje cell.

Till mitt åliggande hörde bland annat att utrustning två kustpositioner och ett otal hjälpvedettbåtar. Er forderlig materiel hade i god tid nedsänts av KMF med ett stort antal Palmkrantzkuksprutor, 2- och 12 pipiga, samt några 37 mm kanoner, men några kanoner fanns inte. (Pjäserna hade fordom varit monterade ombord i relingen.) Det var bara att i hast göra ritningar till pivåer, beställa dem på varven och få dem fastsatta där på de olika fartygen.

I november 1914 upphörde mobiliseringen. Överstelöjtnant Bolling blev då chef för KA 2 och efterträddes av majoren Edström, ett år senare befordrad till överstelöjtnant. Detachmentet upphöjdes till kustartillerikår och personalen utökades betydligt enligt 1914 års härordning. Flottan fick också en depå på Nya Varvet och nu måste alla ej utnyttjade lokaler tas i anspråk. De båda fängelseflyglarna ombyggdes, den ena till skollokal och sjukhus, den andra för minkompaniet. Flottan fick överta dess gamla kvarter. De civila husen inköptes av Kronan och ett nytt exercishus uppfördes. Vattenledning och elkraft från Göteborg hade redan blivit färdigt under 1914.

Stridsberedskapen upprätthölls inom fästningen hela tiden kriget varade med en pjäs bemannad på O II fort och en officer och en underofficer som vakthavande med avlösning varje vecka.

Så blev det fred 1918 och normala förhållanden kunde inträda.

Kårchefen, överstelöjtnant Edström, var mycket effektiv. Han lyckades bli få pengar till att höja kaserngårdens markyta. Den översvämmades alltid vid högt vattenstånd i älven. Den erforderliga sprängstenen togs från stora Billingen där ammunitionsupplag nu kunde anordnas helt bombfritt. Likaså fick han pengar från Göteborg till en idrottsplan.

År 1919 brann vindsvåningen på Kanslihuset. Handvapenförrådet och fängelsets gamla kyrksal spolierades. Det var olja från det ålderstigna urverket som runnit ned i bjälklaget. Ledsamt nog nyuppfördes ej det nya tornet efter de Blomska ritningarna, vars torn var betydligt robustare och vackrare än det nuvarande.

Men så kom 1924 års nedrustning och KA 3 saga var all. Den 28 oktober 1926 troppades kårens fana för sista gången inför chefen för kustartilleriet, generalen Wrangel.

Tackjärnsprodukter:

GJUTERI- och MARTINTACKJÄRN

Valsverksprodukter:

**BILLETS, SLABS, PLATINER
RUNDSTÅL, FYRKANTSTÅL
PLATTJÄRN, UNIVERSALJÄRN
VINKELJÄRN, I-BALK, U-BALK
ARMERINGSJÄRN
VALSTRÅD**

Slaggprodukter:

**THOMASFOSFAT
VIBREXITBLOCK
GRANULERAD SLAGG**

NORRBOTTENS JÄRNVERK AKTIEBOLAG

TEL. 104 80 — L U L E Å — TEL. 104 80

Officerare och underofficerare vid Älfsborgs kustartilleridetachment år 1909

Från vänster: Flj W Wickström, ult Leuwén, ult H Brusewitz, st W Svensson, kn A Edström, st Fredriksson, rm Martinsson, stj A Hedlund, övlt S Bolling, st Rosqvist, kn G Lindberg, st Forsberg, st O Comstedt, kn S Christenson, stj Almgren, lt E Rudberg, st Löfquist, marläk A Pihl, msk Pierron och lt R Götherström.

(GÖTEBORGS KUSTARTILLERI . . . forts. fr. sid. 10)

Fredsorganisationen inom truppförbandet under olika perioder framgår av följande:

KA 2 Ä

1906—1911: ett kompani (12. AK)

1911—1914: två kompanier (12. AK, 4. MK)

KA 3

1915—1926: två kompanier

KA 4

1939—1942: beredskapsförband

KA 4

1942—1944: fem—nio kompanier (samt beredskapsförband)

1944—1949: nio kompanier fördelade på fyra bataljoner

1949—1952: åtta kompanier fördelade på tre bataljoner

1952—1955: sju kompanier fördelade på två bataljoner

Från och med den 1/11 1955 har KA 4 följande nya fredsorganisation:

Regementsstab

En spärrbataljon med tre batterier

En minbataljon med två minutläggningsdivisioner²

Radarskola³ (bataljonsförband)

Befälsskola³ (bataljonsförband)

Instruktörsskola³ (kompani)

Kasernkompani

Regementet utbildar i fred och organiserar vid mobilisering kustartilleriförband för försvar ej enbart på Västkusten utan även inom andra kustområden.

1) Fast anställt underbefäl

2) Av minbataljonen är ännu blott 2 minutläggningsdivisionen organiserad.

3) Gemensam för hela kustartilleriet.

Till Eder tjänst

Planerar
Konstruerar
Kontrollerar

HUSBYGGNADER
TRANSPORTANORDNINGAR
VATTEN- OCH AVLOPPS-
ANLÄGGNINGAR
VÄGAR OCH BROAR
FRITIDSANLÄGGNINGAR

ALLMÄNNA INGENIÖRSBYRÅN AB

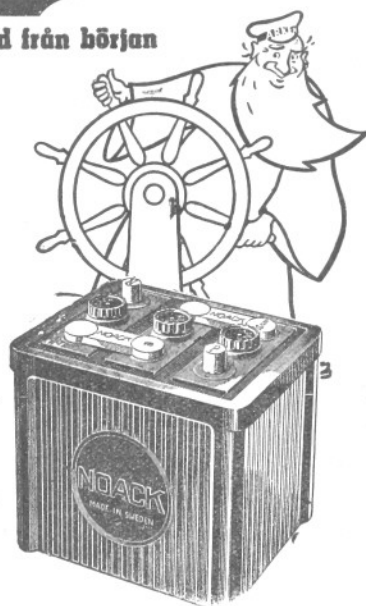
BLASIEHOLMSTORG 11 - STOCKHOLM - TELEFON 232430
MÄLMO - GÖTEBORG - KALMAR - KARLSTAD - KATRINEHOLM
SUNDSVALL - ÖSTERSUND - UMEÅ - LULEÅ

TUBER
för alla ändamål

AB GÖTEBORGS KAPSYLFABRIK
KILSGATAN 4 - TEL. VÄXEL 192100
GÖTEBORG
ETABL. 1900

NOACK

Vi var med från början

G. C. FAXE AB · MALMÖ

AVD. NORDISKA ACKUMULATOR FABRIKEN

Larochegatan 4, Tel. 708 60

Landets äldsta bilbatterifabrik

STOCKHOLM
Tel. 216551—216552

GÖTEBORG
Tel. 150259

SUNDSVALL
Tel. 134 08

Vi hedra och hylla kamrater som jubilerar

75 år:

Köpman F. C. Hammar, Göteborg 28/ 8 1956
Major Folke Eriksson, Båstad 29/12 1956

70 år:

Droskägare Bengt Hilmer Carlsson, Gtbg 30/10 1956

65 år:

Jordbrukare Karl Astolf Andersson
Kungälv 26/ 8 1956
Flaggjunkare J. P. Persson, Göteborg 19/ 9 1956

60 år:

Ingenjör Oscar Vilhelm Olsson, Göteborg 4/ 9 1956
Maskinhandlande Eric Grönberg, Gtbg 23/ 9 1956
Disp. Birger Ygge, Göteborg 7/10 1956
Förvaltare O. L. Redmo, Göteborg 23/10 1956
Bankdir. Eric Wachtel, Halmstad 30/11 1956

55 år:

Förvaltare Eric Waldemar Strömqvist
Göteborg 1/ 9 1956
Pålningsentreprenör Efon R. Widén
Göteborg 13/ 9 1956
Brandförman Gustaf Hugo Lindh
Göteborg 15/10 1956
Affärsbiträde Olof Janhäll, Mölndal 24/11 1956
Assistent Algot Henry Andréasson
Göteborg 29/12 1956

OKTAN-EX 93

(Premium grade)

... pröva
själv
- känn
skillnaden!

kör till

mer för

pengarna

ARVID BECKMAN

ELEKTRISK LINDAREVERKSTAD AB

Omlindar och reparerar El. motorer och transformatorer av alla slag. Säljer och köper El. motorer. 45-årig erfarenhet garanterar förstklassigt arbete. — 1 års garanti. Tillverkar speciella strömsamlare.

Telefon Växel 124260 - GÖTEBORG

Essne

skinnplagg

och

handskar

*

AB S. P. PERSSON - MALUNG

Filial: Västerlånggatan 38 - STOCKHOLM

— *Skinnvaror med kvalité sedan 1888* —

GÖTAVERKEN

KRYSSAREN "TRE KRONOR"

AB
Motala Verkstad

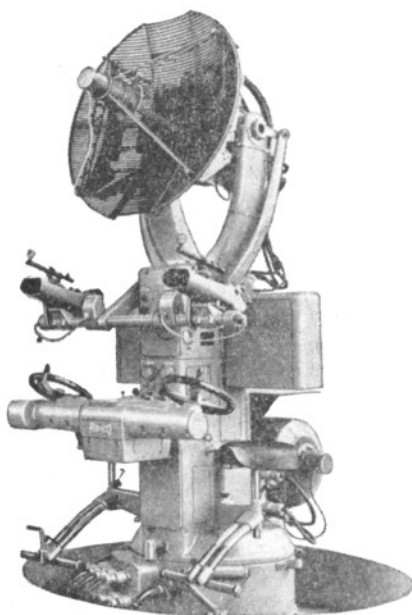
MOTALA

ELDLEDNINGSTRUSTNINGAR

för ARMÉ och KUSTARTILLERI

KONTROLL- och ÖVNINGSAPPARATER

ARENCO AKTIEBOLAG

Instrumentavdelningen

STOCKHOLM - VÄLLINGBY